

Kommunal planstrategi Kommunestyre- perioden 2023 -27

Presentasjon for plan og
utviklingsnettverket

Telemark fylke 07.03.24

2030

2030

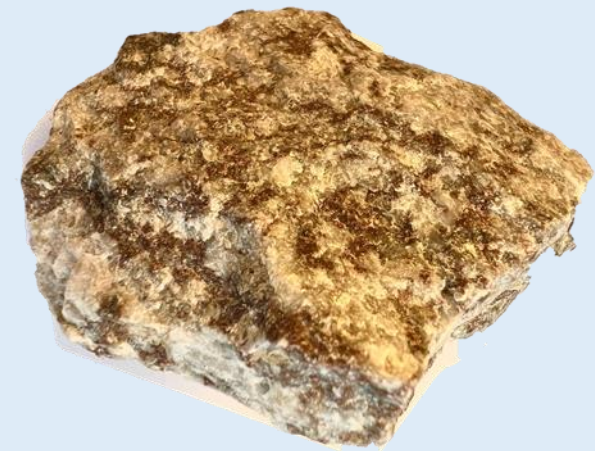

Sustainable
Development
Goals

Litt spesielt for Nome: Innen 2030 vil EU at vi skal...

Styrke bærekraftig mineralproduksjon og bygge robuste forsyningskjeder for mineralske råvarer.

- CRMA (Critical Raw Materials Act)
- Minst 10% av EUs årlige forbruk skal utvinnes i EU
- Minst 40% av EUs årlige forbruk skal prosesseres i EU
- Minst 15% av EUs årlige forbruk skal resirkuleres i EU
- Ikke mer enn 65 % av EUs årlige forbruk skal komme fra ett enkelt tredjeland

REE fra Fensfeltet

Regjeringens forventninger til planlegging

«Regjeringen forventer at fylkeskommunene og kommunene legger bærekraftsmålene, de nasjonale klima og miljømålene og lokalt folkestyre til grunn for samfunns og arealplanleggingen, og legger til rette for trygge, bærekraftige og levende lokalsamfunn i hele landet.»

«Regjeringen mener det er viktig at fylkeskommunene og kommunene bidrar til å fremme verdiskaping, nødvendig omstilling av økonomien, sikre bosetting i hele landet, redusere klimagassutslipp og tilpasse oss et klima i endring, ivareta natur, viktige friluftsområder og kulturmiljø, effektivisere energibruken, tilby likeverdige tjenester, håndtere demografiske endringer, motvirke mangel på kompetanse og arbeidskraft og sikre gode, likestilte og trygge lokalsamfunn.»

Lovpålagte planer, med hjemmel:

- Planer:

1. Kommunal ROS

- Hjemmel: Forskrift om kommunal beredskapsplikt § 2

2. Kommunal beredskapsplan

- Hjemmel: Forskrift om kommunal beredskapsplikt § 4

3. NMTBR ROS

- Hjemmel: Brann og redningsvesenforskriften § 6

4. Forebyggende analyse NMTBR

- Hjemmel: Brann og redningsvesenforskriften § 6

5. ROS forebyggende for NMTBR

- Hjemmel: Brann og redningsvesenforskriften § 6

6. Kommuneplan

- Hjemmel: Pbl §§ 11-1, 11-2

7. Alkoholpolitisk handlingsplan

- Hjemmel: Alkoholloven § 1-7d

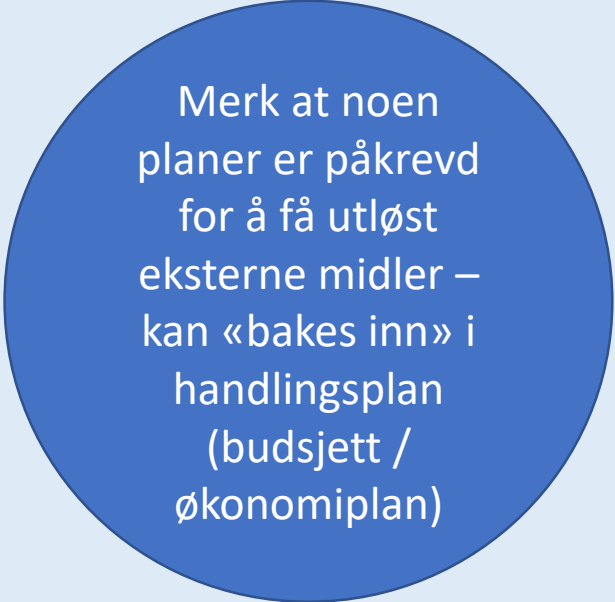
- Kunnskapsgrunnlag:

1. Oversikt over folkehelsen

- Hjemmel: Folkehelseloven § 5, Forskrift om oversikt over folkehelsen §1

Det meste kan
«bakes inn» i
kommune-plan

Merk at noen
planer er påkrevd
for å få utløst
eksterne midler –
kan «bakes inn» i
handlingsplan
(budsjett /
økonomiplan)

Utarbeide planstrategi

Politisk arbeid

- Vurderer kunnskapsgrunnlag
- Sammenstilling parti/valgprogram (ingen plattform i Nome)
- Politisk verksted
- Vedtak juni

Administrativt arbeid

- Kommuneplanlegger: Innhenting, vurdering og analyse av eksisterende planverk, vurderer og analyserer kunnskapsgrunnlag med PFG, KLED, KUL og politikerne
- Planfaggruppe: Utdyper kunnskap og innhentet tilleggsinformasjon, tegner utfordringsbilde
- KLED og KUL: Forankring, vurdering kunnskapsgrunnlag, analyse

Planvask i Nome

Samfunnsplaner:

- 37 samfunnsplaner
- Over 500 sider
- Ca 650 tiltak

Arealplaner:

- 112 arealplaner:
 - 1950 – 75: 8
 - 1975 – 2000: 48
 - 2000 – 2024: 56
- Eldste fra 1951
- Arealplaner.no
- Ingen planer for gruve

Vaske vesle Brumlemann,,, planene våre

Form og innhold

- Detaljfokus
- Rotete
 - Ulike formater, tekstfonter, innhold, utseende
- Mangler
 - Formål, hjemler, beskrivelser, administrativ/politisk, tekst, ressursbeskrivelse, vurderinger, analyser
- Vilkårlig
- Kunnskapsgrunnlag
- Analyse
- Ingen vurdering av bærekraftsmål
- UU
- Klarspråk
- Tillatelser til bildebruk
- Overgeneralisering
- Vedtar statistikk
- Begrepsforvirring
 - Blander strategi, mål, plan, tiltak (dels også temaplan – kommunedelplan)
- Ikke lovlige prosesser
- Tiltak overlapper, eksisterer, urealistiske, usammenhengende, ineffektive
- Ineffektiv tidsbruk i planprosessen
- Vedtakstidspunkt etter budsjett

Konklusjoner samfunnsplaner

- Planene har mange ulike former og uttrykk, og det er ikke samsvar mellom begrepsbruk. Det fører til at planene oppfattes som fragmenterte og løsrevne fra hverandre, og at det mangler helhetlig tankegang. Den store begrepsforvirringen tyder på at ulike fagfelt og ulike personer forstår planbegrep og planleggingsaktiviteter ulikt. Kunnskapsgrunnlag blir presentert som plan, lovpålagte kunnskapsgrunnlag på folkehelse er oppfattet som lovpålagt plan og anbefalte planer oppfattes som lovpålagte.
- Kunnskapsgrunnlaget er dels likt og overlappende. Dette kunne med fordel vært samlet og digitalisert. Analysene hviler på svak metodikk. Det ser også ut til at mye av ressursene går med til analyse. Det ser også ut til at man på grunn av dette forstår kunnskapsgrunnlaget veldig sektorielt og strever med å se helhetsbildet. Det betyr at vi ikke får maksimalt ut av kunnskapsgrunnlaget og analysearbeidet. Vi vedtar statistikk.
- Undersøkelse gjennomført i KUL ved forrige planstrategi viste at det er gjennomgående lite kunnskap om plan i de ulike virksomhetene. Dette er betenkelig med tanke på hvor mye planforventning som finnes i organisasjonen, og hvor mye ressurser som brukes på plan hvert år. Det ser ut til å være lite planfaglig kompetanse innenfor de ulike fagfeltene. Samtidig brukes store ressurser på planlegging. Det er mange (og tilfeldig sammensatt?) arbeidsgrupper og mange timers arbeid.
- Planene vedtas ikke i forbindelse med budsjettarbeid og inneholder lite konkrete føringer for økonomi. De vedtas også på tider av året som gjør at årsakssammenhengen blir svak, eks: Planen gjelder fra 2020 – 2024 og er vedtatt i november 2020. Det betyr altså at planen vedtas etter at budsjettføringene er lagt. Det er også få prioriteringer og det er svak sammenheng mellom plan og økonomiplan. Totalt gir dette dårlig sammenheng mellom plan og økonomistyring, noe som begrenser planens verdi som styringsverktøy.

Hva må gjøres?

- Struktur: Fokus på lovpålagte planer og kunnskapsgrunnlag
- Ryddig innhold:
 - Gamle reguleringsplaner
 - Samfunnsplaner uten riktig forankring
 - Helhet og sammenheng
- Felles metode:
 - Felles forståelse: Begrep, struktur, innhold og styring
 - Prosjektorganisering planarbeid
 - Kunnskapsgrunnlag: Nettsida vår
 - Analysemetode – Innsatsmidler og SWOT
- Plan som styringsdokument
 - Vedtak før sommeren – kobling til budsjett og økonomiplan (handlingsplan)
 - Starte med ROS

Hva skiller strategi fra plan? Oppgave:

Kunnskap

Dette vet vi:

- Fakta som kan googles:
 - Kirsti er 47 år.
 - Hun har meldt seg på halvmaraton i Beograd i overgangen april-mai, på tiden 2 timer 20 minutter.
 - Hun har også meldt seg på halvmaraton i Oslo i september. Her har hun meldt seg på tiden 2 timer 10 minutter.
 - Dette er tredje gang hun løper begge disse halvmaratonene.
- Dette forteller Kirsti:
 - Kirsti tror at hvis løpet var i dag så ville hun løpt på ca 2 timer 20 minutter.

Diskuter:

- Hva er Kirstis VISJON?
- Hva er Kirstis STRATEGI?
- Hva er Kirstis PLAN?
- Hva er Kirstis MÅL i denne planen?
- Hva må Kirsti GJØRE?
- Hva må Kirsti HA for å gjøre det?

Diskuter:

- Hva er Nome kommunes VISJON?
- Hva kan være kommunens STRATEGI?
- Hva kan være kommunens PLAN?
- Hva må kommunen GJØRE?
- Hva må kommunen HA for å gjøre det?
- HVEM må gjøre det?
- HVORDAN kan vi vite at nettopp dette fører til at VISJONEN blir oppnådd?
- HVORDAN får vi alle til å jobbe sammen?

Oppgaver til ledernivået:

Rykk tilbake til start. Hva er det vi snakker om? Forstår vi det samme?

Hva er det vi faktisk kan gjøre noe med?

- Det vi produserer
 - Eks: Tjenester
- Det vi eier
 - Eks: Formålsbygg, VA, veger
 - Eks: Eierskap IKS, KF, AS
- Det vi organiserer
 - Eks: Arbeidsgiver, kompetanse
 - Eks: Samarbeid, nettverk
- Det vi forvalter
 - Eks: Saksbehandling, arealforvaltning fra plan til ulovlighetsoppfølging
- Det vi forteller
 - Eks: Menneskemøter, internmøter, egenprodusert og mediert informasjon
- Det vi bestemmer
 - Eks: Planer, bestemmelser

Kommunal planstrategi:

Effektive samfunnsplaner (planer som virker):

- Planlegge så mye som nødvendig og så lite som mulig.
- Rydde opp i planarbeidet, skap felles forståelse og arbeidsmetoder.
- Planer skal ferdigstilles før budsjettarbeidet starter, slik at økonomiplan utgjør handlingsdelen av planen.

Effektive arealplaner (planer som virker):

- Kommuneplanens arealdel med bestemmelsesområder
- Bestemmelser med riktig hjemmel

Kommunal planstrategi – politisk verktøy

Politisk arbeid - verksted

Kommunal planstrategi og valgprogram

- Valgprogram er forventet politikk
- Konstellasjoner vil gi endring
- Myter, legender og virkelighet
- Vår jobb er å spille politikerne gode og bidra til at de når sine mål

Politisk verksted er ikke vedtaksmøte. Resultat:

- Justering av politikk etter at konstellasjonene har satt seg og politikeropplæringen er gjennomført
- Sikre felles forståelse for utfordringer og muligheter, begreper og struktur
- Fange opp signaler om videre politikk, skape grunnlag for planstrategien

FENSFELTET GRØNN MINERALPARK:

Nye verdikjeder
Ny industri

Minst mulig
negative
konsekvenser,
mest mulig positive
ringvirkninger

Takk for meg!

Vi ses på Fensdagene!

Kontakt meg på:

kine@nome.kommune.no

Telefon: 95306975

Påmelding
Fensdagene

Velkommen til
Fensdagene 2024

16.-18. april, Ulefoss i Nome kommune

